

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. I. Recténe aßignata sit hæc peccati in mortale & veniale divisio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

DISPUTATIO CIIII.

De Peccato Mortali & Veniali.

PECCATUM mortale juxta communem Theologorum sententiam illud est, quod mortem affert anima, & eternam poenam meretur. Veniale autem, licet offensa Dei sit, tam gravia tamen damna non infert; nec enim hominem gratiâ, quæ vita animæ est, spoliat, nec viam ad cælum simpliciter intercludit, nec denique, qui illud admittit, gravem Dei offensionem incurrit. Hæc porro circa mortale & veniale peccatum controversia, tota penè est cum hæreticis; orthodoxi enim omnes in hac veritate conspirant, eamque contra Fidei & Ecclesiæ hostes nervosè defendunt. Quod si unus vel alter ab hac veritate desivisse aliquando videatur, aut placitum illud suum postea revocavit, aut in sano sensu explicari potest.

Quid sit peccatum mortale, quid veniale.

Hæc controversia tota est cum hæreticis.

SECTIO PRIMA.

Rectè assignata sit hæc peccati in mortale & veniale divisio.

I.
Error Stoicorum dicitur peccata omnia esse æqualia.

HÆC peccati divisionem reipsa negarunt Stoici, utpote qui peccata omnia dicebant esse æqualia. Ratio eorum erat, quod virtutes omnes essent in perfectione parcs. Sed hoc fundamentum nullum est, supra enim Disp. 97. ostendimus inter virtutes, alias aliis esse perfectiores. Nec etiam quidquam momenti habet quod aiunt ideo peccata esse æqualia, quia sunt recessus à virtute, recessus autem, inquit, consistit in indivisibili. Sed hoc, ut dixi, nullius est momenti, in recessu enim maxima est differentia, & alia magis alia minus à re aliqua recedunt, ut tum in recessu locali, tum in aliis constat; colores enim omnes recedunt ab albedine, & tamen maxima inter eos est differentia & inæqualitas, & unus plus, alius minus ab eâ recedit. Hic error ulterius impugnabitur, iis omnibus quæ mox contra hæreticos afferemus.

Maxima esse peccati in recessu inæqualitas.

II.
Joviniani, Pelagii, & Wicleffii circa mortale peccatum & veniale error.

Hunc etiam errorem teste Divo Augustino lib. de hæresibus, cap. 82. & S. Hieronymo lib. 20. tenuit Jovinianus, qui inter mortale & veniale peccatum discrimen penitus sustulit, & omnimodam inter ea posuit paritatem. Jovinianum secutus est Pelagius, omneque omnino peccatum dixit esse mortale, & per illud justitiam amitti: qui proinde ne nullos assereret in Ecclesiâ esse justos, homines in hac vitâ sine omni peccato vivere posse affirmabat. Tandem Joannes Wicleffius peccatum omne dicebat esse mortis æternæ inductivum: imò eo audaciâ & impudentiâ progressus est, ut Ecclesiâ reprehenderet, quod mortale inter & veniale peccatum discrimen ignoraret.

Wicleffii impudentia.

III.
Quid de peccatis in mortali & veniale distinctione senti-

Nostro hoc sæculo non minus monstrorum ferace, quam fuere præcedentia, imò multo feracior, utpote in quo, & sepulti dudum, oblivioni que propemodum traditi antiquorum errores tenebris denuo eruuntur, & nova cuduntur

dogmata, veritati Fidei Ecclesiæque scitis contraria: nostro itaque hoc sæculo, ut in aliis plurimis, ita & in hac de peccato mortali & veniali controversiâ errarunt sectarii; quamvis enim nomine tenus distinctionem peccati mortalis & venialis admittant, re tamen verâ omnem inter illa differentiam tollunt; peccatum enim quodcumque ex naturâ suâ mortale esse pronunciant etiam ipsos motus concupiscentiæ necessarios, in justis tamen quædam ex Dei misericordiâ fieri dicunt venialia: ita Calvinus lib. 2. instit. cap. 8. Lutherus verò de captivitate Babylonicâ, licet peccata omnia in infidelibus velit esse mortifera, in baptizatis tamen ait solam infidelitatem esse peccatum mortale, unde hominem fidelem quæcumque committat scelera, affirmat salutem perdere non posse, nisi nolit credere. Cujus tamen doctrinæ cum eum postea puderet, eandem retractavit.

antæ nostrâ temporis hæretici.

Peccata omnia naturâ suâ esse mortalia affirmant hujus sæculi hæretici.

Ex Catholicis etiam nonnulli peccatum omne, etiam veniale, asserunt esse ex naturâ suâ mortale, quædam tamen semper reddi aiunt venialia, non quod existant in justis vel prædestinatis, ut volunt hæretici, sed quod Deus sive in fidei sive in infidei semper ea leviter imputare & punire decreverit, ac proinde per hoc docent ea semper esse venialia. Ita sentire videtur Gerson de vitâ spiritali, lectione primâ, & alii nonnulli: quam etiam sententiam docet Michaël Baius lib. 2. de meritis operationum, cap. 8. hic tamen propius accedit ad opinionem hæreticorum, cum hoc ascribere videatur justificationi, cujus proinde in Bullâ Pii V. & Gregorii XIII. hic articulus inter alios refertur & damnatur: *Nullum est peccatum ex naturâ suâ veniale, sed omne peccatum meretur poenam æternam.*

IV.

Quo sensu aliqui ex Catholicis asseruerint omnia peccata esse mortalia.

Michaël Baii propositio damnata.

Dicendum nihilominus cum certissimâ orthodoxorum sententiâ, differre ex naturâ suâ peccata venialia à mortalibus, ita ut quædam peccata esse gravia sint, quædam levia, non ex merâ ordinatione divinâ. Probatur primò: in Scripturâ etenim quædam peccata comparantur maximis, quædam minimis rebus, ut culici, camelo, festuca, trabi, & cætera, ergo aliqua sunt ex naturâ suâ gravia, aliqua levia, alioqui omnia æquè similia essent, camelo & trabi, ac culici & festucæ.

V.

Peccata quædam ex naturâ suâ gravia sunt, quædam levia.

Probatur

VI.
Deus peccata
venialia non
tollit dignis,
eandem infligit.

Probatur secundò : Deus enim peccatis pœnâ æternâ dignis, eandem infligit : sic Ezech. 18. vers. 4. dicitur, *Anima quæ peccaverit ipsa morietur* : & impietas impij erit super eum, Matthæi item 5. vers. 26. *Non exies inde donec reddas novissimum quadrantem*, ergo si peccata venialia ejusmodi etiam pœnam mereantur, absque fundamento dicunt Sectarii illam non infligi.

VII.
Quaedam
peccata vel
ex objecto
sciuntur esse
gravia, quæ
dam levia.

Confirmatur : nam lumine naturæ notum videtur, quædam delicta, vel ex ipso objecto maxime fœda, horrenda & abominabilia esse, quædam verò levia, utpote quæ inter amicos facile contingere possent, citra violationem amicitia, ergo &c. Confirmatur secundò : justi siquidem Dei que amici habent quædam peccata, sed hæc non sunt mortalia, sic enim tollent gratiam & justitiam, ergo : major probatur, Joannis namque primæ vers. 8. dicitur, *Si dixerimus quoniam peccatum non habemus, veritas in nobis non est*, & Jacobi 3. vers. 2. *In multis offendimus, cum tamen Apostoli, justi essent*, utpote quibus dixit Christus Joannis 13. vers. 10. *Vos mundi estis* : unde juxta S. Augustinum, *Iustorum illa vox est humilis & vera, Dimitte nobis debita nostra*. Videantur plura in Bellarmino citato.

Peccata ali
qua reperiri
tur in justis,
qua tamen
non possunt
esse mortalia.

Peccata ali qua reperiri tur in justis, qua tamen non possunt esse mortalia.

SECTIO SECUNDA.

Argumenta contententia peccata venialia & mortalia non distingui.

I.
Argumentum
calulatorium
ad probandum
non dari peccata
venialia.

OBJICIES primò : ponamus argumentandi gratiâ materiam furti gravis, esse viginti asses : si quis ergo viginti asses furaretur, committeret peccatum mortale, ergo & qui furaretur novendecim, cum quantum furtum viginti assium superat furtum novendecim, tantum hoc secundum furtum superet furtum octodecim, & sic de cæteris, ergo vel furta omnia usque ad furtum duorum vel trium assium erunt mortalia, vel nec furtum viginti assium, nec cujuscumque summæ majoris erit mortale, cum quæcumque summâ statutâ, eadem fieri possit calculatio.

II.
Hoc argu
mentum non
probat nulla
dari peccata
venialia.

Sed contrâ : hoc enim argumentum nullo modo probat non dari ulla peccata venialia, sed ad summum non dari in hac particulari materiâ, quo tamen non obstante dari poterunt peccata venialia in alio genere, ut verba otiosa, mendacium jocosum & officiosum, item illa quæ per surreptionem, & indeliberationem committuntur &c. De quo sectione sequente redibit sermo.

III.
Non propter
excessum
unius assis
furtum viginti
assis mortale
est mortale.

Deinde, ne quidem in hac materiâ probat non dari peccatum veniale. Respondetur itaque, non ideo præcisè furtum viginti assium esse mortale, quia uno assis superat furtum novendecim, sed quia viginti asses simpliciter ab omnibus censentur materia gravis, quæ proinde, & omnes illi superiores constituunt quantitatem sufficientem ad peccatum mortale ; quæcumque autem quantitas ad hanc non accedit, constituit solummodo peccatum veniale. Sic etiam in ebrietate ultimus haustus, quamvis exiguus, eo ipso tamen quod inducat ebrietatem, constituit peccatum mortale, antecedentes verò, si cum levi intemperantiâ sumantur, constituunt peccata venialia.

IV.
Varia Scri
ptura loca
objiciunt
hæretici.

Objiciunt hæretici secundò varia Scripturæ loca, Matthæi enim 5. vers. 19. dicitur, *Qui solverit unum de mandatis istis minimis, & docuerit sic homines &c.* Sic etiam dicitur mors stipendium peccati : item

mors & pœna æterna assignatur iis, qui legem violant. Confirmatur : peccata ideo solum displicent Deo, quia sunt contra ipsius legem, sed omnia sunt æqualiter contra legem, ergo omnia ex se æqualiter etiam sunt mala.

Sed hæc Scripturæ loca etiam urgent hæreticos : probare enim videntur, non solum peccata omnia esse mortalia, sed de facto puniri morte & pœnâ æternâ. Respondetur ergo sermonem plerumque esse de decalogo, si quis verò violet unum ex illis præceptis, meretur pœnam æternam, non autem censetur violari absolute & simpliciter per peccatum veniale, sed solum secundum quid, ob levitatem scilicet materiæ : sicut in humanis non censetur quis simpliciter violare leges amicitia, ex eo quòd amicum, levi aliquâ negligentia aut verbo subinde offendat.

Ad illud verò Matthæi 5. respondent aliqui cum Sancto Chrysostomo & Theophylacto in hunc locum, per minima mandata ibi intelligi mandata illa, quæ Christus ibidem adjecit supra justitiam Scribarum & Phariseorum, nempe non concupiscendum, non odio habendum proximum &c. quæ licet graviora, minor tamen sunt illis aliis, non occides &c. Secundò dicunt alii cum Sancto Hieronymo, hoc loco intelligi, non eos qui solummodo malè agunt, sed etiam doctrinam Sacram depravant, & hac ratione alios docent, malè legem explicando, quod ex genere suo est peccatum grave. Ad Confirmationem negatur major, multa enim mala sunt ex se, & ideo à Deo prohibita, unde si leviter tantum sint contra rationem & ut talia prohibentur, leviter etiam displicebunt post prohibitionem, si ut talia cognita fiant. Unde sicut inter homines, ita & à Deo aliquid leviter prohiberi potest, sicque si fiat, non erit peccatum grave, nec hujusmodi peccati stipendium erit mors, sed solum peccati antonomastice dicti, quod est solum mortale.

Objiciet aliquis tertio : illud peccatum est mortale, quod seclusâ omni gratiâ condonatione Dei, excluderet perpetuò e regno cælorum, & mereretur semper puniri, sed tale est omne peccatum, etiam veniale, ergo. Confirmatur primò : ex illo Joannis 13. vers. 8. ubi ait Christus Sancto Petro, *Si non laveris te, non habebis partem mecum*. Confirmatur secundò : omne opus bonum, etiam minimum, meretur ex naturâ suâ & bonitate intrinsecâ vitam & præmium æternum, ergo & omne malum æternam pœnam.

Ad argumentum negatur minor, licet enim secundum communem sententiam veniale peccatum conjunctum cum mortali perpetuò puniatur in inferno, hoc tamen est per accidens, unde cum homini sine peccato gravi decedenti debeatur beatitudo, debetur etiam remissio venialium, saltem in sequente vitâ, cui enim debetur finis debentur media. Ad primam Confirmationem dico, nil aliud inde inferri, nisi ut homo ingrediatur cælum debere ipsum mundari à peccatis etiam venialibus, vel hic vel in alia vita. Ad secundam Confirmationem Respondetur, opus bonum non ex se & naturâ suâ intrinsecâ præcisè, mereri præmium æternum, sed prout dignificatur & vivificatur à gratiâ : unde nec opus etiam malum merebitur pœnam æternam, nisi sit enormiter contra rationem.

Objiciet quartò : committi nunquam potest peccatum veniale ob bonum quantumcumque maximum, conversionem exempli gratiâ totius mundi, ergo est malum longè maximum. Confirmatur, possit

V.
Per peccata
venialia non
violantur
simpliciter
& absolute
præcepta.

VI.
Varia multa
explicatur
à Patribus
ad quod do
cet Christus
de mandatis
minimis.

Quaedam
peccata gra
viter, quæ
dam leviter
sunt contra
rationem.

VII.
Obj. Omne
peccatum
perpetuò ex
cludit e cæ
lo, ergo om
ne peccatum
est mortale.

VIII.
Peccatum
veniale ex
se non ex
cludit e cæ
lo.

Quomodo
aliquis bonus
meretur
cælum, a
liis malis
infernum.

IX.
Obj. committi
etiam ob ma
ximum bo
num nequit
peccatum
veniale, er
go est quid
gravius, nisi
possit